

**PERBUATAN TIDAK SOPAN DALAM KALANGAN *PENKID* DAN
TOMBOI MENURUT PERSPEKTIF ISLAM DAN PERUNDANGAN
BRUNEI.**

**SITI NAZIHAH BINTI A. HANNI @ ZALANNI
18MR605**

**FAKULTI SYARIAH DAN UNDANG-UNDANG
UNIVERSITI ISLAM SULTAN SHARIF ALI
NEGARA BRUNEI DARUSSALAM**

1442 H / 2020 M

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**PERBUATAN TIDAK SOPAN DALAM KALANGAN *PENKID* DAN
TOMBOI MENURUT PERSPEKTIF ISLAM DAN PERUNDANGAN
BRUNEI.**

SITI NAZIHAH BINTI A. HANNI @ ZALANNI

18MR605

**TESIS INI DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI SYARAT-
SYARAT PENGANUGERAHAN IZAH SARANA UNDANG-
UNDANG SEARA PENYELIDIKAN**

Fakultas Sains dan Undang-Undang

Universiti Islam Sarawak

Negeri Brunei Darussalam

Melejar 1442 / S 2020

PENGESAHAN

XXXXXXXXXX XXXXX XXXXX XXXXXM XXXXXXXXXXXX *PENGKID* XXX *TOMBOI*
MXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXX XXXXXM XXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX

SITI NAZIHAH BINTI A. HANNI @ ZALANNI

18MR605

NXX **P**XXXXXXXXXXrXX XXXMXXXXrXXXXXXXXXXXXXXXXMXXddXX

TXXdXXXXXXXXXX XX XX XX XX XX XX XX XX XX XX **T**rXXXX

DXXXX **F**XXXXXXXXXXrXX XXXMXXXXrXXXXXXXXXXXXXXXXMXXddXX

TXXdXXXXXXXXXX XX XX XX XX XX XX XX XX XX XX **T**rXXXX

**PENGISYTIHARAN HAK IPTA DAN IKRAR PENGGUNAAN
SAKSAMA PENYELIDIKAN TIDAK DITERBITKAN**

[REDACTED]

**PERBUATAN TIDAK SOPAN DALAM KALANGAN *PENKID* DAN *TOMBOI*
MENURUT PERSPEKTIF ISLAM DAN PERUNDANGAN BRUNEI**

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

PENGHARGAAN

...r ...d... T...
...dr... T...d...
...r...d...
...d...d...
...N...M...d...r...d...
...dr...d...
...d...r...d...
...d...r...d...
...d...r...d...

...r...M...M...d...
...d...r...d...
...d...
...d...
...d...
...d...
...d...
...d...
...d...
...d...

...r...d...
...r...d...
...d...
...r...
...d...

...r...d...
...d...
...d...
...r...d...
...r...d...
...r...d...

...r...d...
...d...M...Md...
...d...
...d...r...
...d...r...
...d...M...
...r...d...r...
...d...r...d...T...d...r...

ABSTRAK

PERBUATAN TIDAK SOPAN DALAM KALANGAN *PENKID* DAN *TOMBOI* MENURUT PERSPEKTIF ISLAM DAN PERUNDANGAN BRUNEI.

Perbuatan tidak sopan dalam kalangan *penkid* dan *tomboi* merupakan perkara yang tidak dapat diterima dalam masyarakat Islam. Perbuatan ini melanggar prinsip-prinsip Islam yang menekankan adab dan sopan santun. Selain itu, perbuatan ini juga melanggar undang-undang Brunei yang berkaitan dengan adab dan sopan santun. Oleh itu, perbuatan tidak sopan dalam kalangan *penkid* dan *tomboi* adalah perbuatan yang tidak dapat diterima dalam masyarakat Islam dan Brunei.

Perbuatan tidak sopan dalam kalangan *penkid* dan *tomboi* merupakan perkara yang tidak dapat diterima dalam masyarakat Islam dan Brunei.

ABSTRACT

INDEPENDENT BEHAVIOUR AMONGST *PENGKID* AND *TOMBOI* ACCORDING TO THE PERSPECTIVE OF ISLAM AND THE LAW OF BRUNEI

The study of independent behaviour amongst *Pengkid* and *Tomboi* in Brunei Darussalam is a complex and sensitive issue. This research aims to explore the perspectives of Islam and the Law of Brunei regarding these practices. The study is based on a qualitative approach, involving interviews with religious scholars, legal experts, and community members. The findings indicate that while Islam and the Law of Brunei generally prohibit such behaviours, there is a significant gap between the theoretical legal and religious positions and the actual practices in the community. The study also highlights the need for a more nuanced and context-specific approach to addressing these issues, one that respects the cultural and social realities of Brunei while upholding the principles of Islam and the rule of law.

Keywords: *Pengkid*, *Tomboi*, Islam, Law of Brunei, independent behaviour.

ملخص البحث

السلوك الشائن لدى بنكد d وتومبو P وتومبو T

من وجهة نظر إسلامية والقانون البروناوي

تشير كلمة بنكد d وتومبو P وتومبو T إلى مجموعة من النساء اللواتي يتصرفن كالرجال، أو تشبهن بهم. وتحاول هؤلاء النساء أن يظهرن هوية تختلف عن المبادئ البيولوجية، والأخلاقية، والاجتماعية الموجودة. وتهدف هذه الدراسة إلى فهم الجرائم التي تقوم بها بنكد d وتومبو P وتومبو T وهي تعتبر سلوكا شائنا من وجهة نظر إسلامية والقانون البروناوي. ومع ذلك، لا يوجد حكم خاص بمن من وجهة نظر القانون؛ ولذلك، تحاول هذه الدراسة أن تحلل الأحكام المتعلقة ببنكد d وتومبو P وتومبو T الموجودة في لوائح قانون العقوبات الشرعي، P . وتستخدم هذه الدراسة منهجيات نوعية، بما فيها المقابلات، والبحث المكتبي، ومنهج تحليل البيانات للحصول على المعلومات العميقة والشاملة. ولا تجد هذه الدراسة أي حكم خاص ببنكد d وتومبو P وتومبو T في أمر قانون العقوبات الشرعي، P . ونتيجة لذلك، يصعب اتخاذ إجراءات قانونية. فضلا عن ذلك، فإن هذه الدراسة تناقش التدابير الوقائية من نواح عديدة؛ للحد من انتشار هذه الظاهرة السلبية وتهدف هذه الدراسة إلى جعلها مبادئ وتوجيهات لممارسي القانون، خاصة في فهم الأحكام الخاصة بالجرائم التي تقوم بها بنكد d وتومبو P وتومبو T في لائحة قانون العقوبات الشرعي، P .

الكلمات المفتاحية: بنكد d - تومبو P - لوائح قانون العقوبات الشرعي، P .

SENARAI KANDUNGAN

□□□□□□□□	□□□□M□□
□□□□□□□□	□□
□□□□□□□□	□□□
□□□□□□□□	□□
□□□□□r□□□□	□
□□□□r□□□	□□□
□□□□r□□□	□□□□
ملخص البحث	□□
□□□r□□□□d□□□□	□
□□□r□□r□□□	□□
□□□r□□□□d□□□	□□□
□□□r□□□□□	□□□□
□□□r□□□□□□□□	□□□□□
□□□r□□□□□□□□□□	□□□
r□□□□□□□r□□□	□□□
□□□□□□□□□□□□□□□□	
□□□□□d□□□□□□	□
□□□□r□□□□□□□M□□□□□□□□□□□□	□
□□□□r□□□□□□□□□□□□	□
□□□□□□□□□□□□□□□□	□
□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□	□

□□□ □□□□d□□□ □□□□□□□ □□□□□□	□
□□□ □□r□□□□ □□□r□□□r	□
□□□ M□□□d□□□□□□ □□□□□	□□
□□□ □r□□□□r□□□ □□□□□□ □□□□□□	□□
□□□□ □□□□ □□□□□□	□□
□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□	
□□□ □□□d□□□□□□□□	□□
□□□ □□□□□□□□r□□□□□□ □d□□ □□□□□□	□□
□□□□□ □□r□□□□□□ □d□□ □□□□□□ □□□□r□□□□□□□□ □□□□□□	□□
□□□□□ □□r□□□□□□ □d□□ □□□□□□ □□□□r□□□□ □d□□□□□□ □d□□□□ □□□□□□	□□
□□□ □□□□□□□□□□r□□d□□□□□ □r□□□□□□□ □r□□□□□□ □d□□ □□□□□□	□□
□□□ □□ □□□□□□□□r□□□□□□ □d□□ □□□□□□	□□
□□□ □□□□□r□□□□ □□□ □□□d□□ □□□□□□d	□□
□□□□□ □□□□□□ □r□□□□□□□□ □□□ □□□d□□ □□□□□□d	□□
□□□□□ □□□□□□□d□r□□□□□□□□	□□
□□□□□ □□r□□□□d□□□□□□□ □□□□□□	□□
□□□□□ □□r□□□□d□□□□ □d□□□□□□d□□□ □r□□□□□□	□□
□□□□ □□□□□ □□□□□□	□□

0000 00 00000000 0000000000000000000000 0000
 000000000 000000000 *PENGKID* 000 *TOMBOI* 00
 00000M 00000000 000000 00000M00 00000000
 00000000000000

000 000d00000000 000

000 000000 0r0d000000 0000 d00r0000 000

000 0r00000000r0000000 0 000 0r000000 0 000000 0 00000000*T*00 000
 d00*P*00000d d00 0000 0r00000 0 0000 0 00000 00 00000000 00r00000000
 000 0 000000000

00000 0r00000000 0r0000000 d00 0000000

00000000 00000r0d00 0 r00000 0000000 0r00 00000000 0 0000
 000 000d00 0000 0r00000000 0r0000000 0d00 000000

00000 0r00000000 00000000r00000 0 0000r000000r00 0000 0000
 000000000000

00000000 0000r0d00 0 r00000 0r00000000 0r00 00000000 0 0000
 000 000d00 0000 0r00000000 00000000r00000M0000r00000
 0r00 0000 0000 00000000000

00000 0r00000000 0 d000000 d000M0000000M000000000

00000000 0r00000 0r00000000 *M*000000000 0 0000
 0r0d000000 0r00000 0r00 00000000 0 0000 000 0000 0 00000
 0r00000000M000000000

000 0 0000 000000

□□□□ □□□**r**□□ □□□□ □□□□□□□□□□ **d**□□□□ □□□□□□**d**□□□□□□

□□□

□□□□□□□□ □□□□□□ □□**r**□□□

□□□ □□□□ □□□□□

□□□

□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□

□□□ □□□**d**□□□□□□□

□□□

□□□ □□□□□□□□□

□□□

□□□□□ □□□□□□ □□**r**□□□□□□

□□□

□□□□□ □□**r**□□**d**□□□□□□

□□□

□□□□□ □□□□□□

□□□

□□□□□ □□**r**□□□□□□□□ □□□□**r**□□□□□□

□□□

□□□ □□**d**□□□□□□

□□□

□□□□ **M**□□□□□□**d**□□□□ □□**d**□□□□□□□□□ □□□□□□**d**□□□ □□□□**d**□□□ □□□□□

□□□

□□□□□□□

□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□**d**□□□□□□□□□ □□□□□□**r**□□□

□□□

□□□ □□□□□□**M**□□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□

□□□□□□ □□□□ □□□□□□□

□□□ □□□□ □□□□□

□□□

□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□

□□□

□□□ □□□**d**□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□

□□□

□□□□□□ □□□□□□

□□□

□□□**M**□□□□□□

□□□□□□□

SENARAI RAJAH

No.	Tajuk	Muka Muka
1	<p>Struktur Organisasi</p>	1
2	<p>Struktur Organisasi</p>	1
3	<p>Struktur Organisasi</p>	1
4	<p>Struktur Organisasi</p>	1
5	<p>Struktur Organisasi</p>	1

SENARAI ADUAL

□□□□□	□□□□	□□□□M□□
□□d□□□□	□r□□□□□d□□□□r□□□□□□ d□□□□□□□d	□□
□□d□□□□	□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□ d□□□□□□□□□□□d□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□	□□□

□

□□

□

□

□

□

□□↑□□□

□□↑□□□□□

□□□□

TRANSLITERASI

HrAr	HrR	□□□□□	Tr□□□□□r□□□
ء	□	فقهاء	□□□□ā□
ب	□	البخاري	□□□□□ārī
ت	□	الترمذي	□□□irmidhī
ث	□□	الحارث	□□Hārith
ج	□	الجرجاني	□□□urjānī
ح	H	حبّان	Hibbān
خ	□□	خلدون	□haldūn
د	d	الدارقطني	□□□āruqutnī
ذ	□□	الذهبي	□□□hahabī
ر	□	الرافعي	□□□āfi‘ī
ز	□	الزبير	□□□□□r
س	□	السرخسي	□□□arakhsī
ش	□□	الشافعي	□□Shāfi‘ī
ص	Ṣ	الصابوني	□- Ṣāūī
ض	Ḍ	ضابط	Ḍā□ṭ

ط	Ṭ	الطبري	Ṭabarī
ظ	Z	ظاهر	Zā
ع	‘	العبادي	‘Abbādī
غ	ǧ	الغزالي	ǧhazālī
ف	f	الفارسي	Fārisī
ق	q	القاسم	Qā
ك	k	الكرخي	Karkhī
ل	l	لقمان	Luqmān
م	m	مالك	Mālik
ن	n	ناصر	ṣār
هـ / ه	h	هارون / أسامة	Hārū ā
و	w	الوليد	Walīd
ي	y	يحيى	hyā

VOKAL PENDEK

HrAr

َ

ِ

ُ

HrL

َ

ِ

ُ

فعل

فعل

حسب

كتب

Trrr

ررر

رررر

رررر

VOKAL PANJANG

HrAr	HrL		Tr
ا / آ	ā	بَاب / عَبْرِي	ā rā
ي	ī	وَكِيل	ī
و	ū	عُلُوم	'ulūm

DIFTONG

HrAr	HrL		Tr
وْ		قَوْل	
يْ		لَيْل	
ي		شَافِعِيَّة	ā
و		قُوَّة	

PENGUALIAN

ء r d r d r d 'a' d

أَكْبَر r r r

ة ā r ū d r ال r dengan perkataan lain ditransliterasikan kepada 't'.

وزارة التعليم

rd d r ال d r

d r r ā r ū ditransliterasikan kepada 'h'.

r r

المكتبة الأهلية

M

قلعة

'

دار وهبة

Dār Wahbah

rd r d

r r d r r r

d r M r

r d d r d

d r r d

d r d r

r r d r

B	R	Ar
	<i>I r r</i>	إقرار
	d	شهادة
	d	شاهد
	B	بينه
	r	قرينة

□□	□□ <i>d</i> □□	عادل
□□	□ □□□□ <i>d d</i> □□	ولي الدم
□□	□□ <i>r</i> □□□□	سرقة
□□	□ □ <i>r</i> □□□□	حرابة
□□□	□□□□	زنا
□□□	□□□□ <i>B</i> □□□□□□□□ <i>r</i>	زنا بالجبر
□□□	□□□□□	لواط
□□□	□ □□□□	قذف
□□□	<i>Ir</i> □□ <i>d</i> □□ <i>d</i>	إرتداد
□□□	□ □□□□	قصاص
□□□	□ □□□□□□□□□ <i>d</i>	قتل العمد
□□□	□□□□□	عاقل
□□□	<i>B</i> □□□□□	بالغ

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1 Pendahuluan

Perencanaan dan pelaksanaan proyek adalah proses yang sistematis untuk mencapai tujuan yang telah ditetapkan. Proses ini melibatkan identifikasi kebutuhan, penentuan sumber daya, penjadwalan, dan pemantauan. Menerapkan manajemen proyek yang efektif dapat meningkatkan efisiensi, mengurangi risiko, dan memastikan keberhasilan proyek.

Perencanaan proyek yang baik adalah fondasi untuk keberhasilan. Hal ini melibatkan penentuan tujuan yang jelas, identifikasi stakeholder, dan penentuan ruang lingkup. Setelah itu, sumber daya yang diperlukan harus diidentifikasi dan dijadwalkan. Pemantauan dan evaluasi yang berkelanjutan memastikan proyek tetap berada di jalur yang benar. Komunikasi yang efektif antara semua pihak yang terlibat sangat penting untuk keberhasilan proyek. Dokumentasi yang baik juga diperlukan untuk mencatat kemajuan, masalah, dan keputusan yang diambil. Dengan mengikuti langkah-langkah ini, manajer proyek dapat meningkatkan peluang keberhasilan proyek dan memastikan bahwa semua tujuan yang ditetapkan tercapai.

Proses perencanaan proyek melibatkan penentuan tujuan yang jelas, identifikasi stakeholder, dan penentuan ruang lingkup. Setelah itu, sumber daya yang diperlukan harus diidentifikasi dan dijadwalkan. Pemantauan dan evaluasi yang berkelanjutan memastikan proyek tetap berada di jalur yang benar. Komunikasi yang efektif antara semua pihak yang terlibat sangat penting untuk keberhasilan proyek. Dokumentasi yang baik juga diperlukan untuk mencatat kemajuan, masalah, dan keputusan yang diambil. Dengan mengikuti langkah-langkah ini, manajer proyek dapat meningkatkan peluang keberhasilan proyek dan memastikan bahwa semua tujuan yang ditetapkan tercapai.

d 的取值范围是 $0 < d < 1$ 。当 $d = 0$ 时， $r = 1$ ，此时 $d = 0$ 不满足 $0 < d < 1$ 的条件。当 $d = 1$ 时， $r = 0$ ，此时 $d = 1$ 不满足 $0 < d < 1$ 的条件。因此， d 的取值范围是 $0 < d < 1$ 。

由 $d = \frac{r}{1+r}$ 可得 $r = \frac{d}{1-d}$ 。将 $r = \frac{d}{1-d}$ 代入 $d = \frac{r}{1+r}$ 中，得 $d = \frac{\frac{d}{1-d}}{1 + \frac{d}{1-d}}$ 。化简得 $d = \frac{d}{1-d+d}$ ，即 $d = \frac{d}{1}$ 。因此， $d = 1$ 。

由 $d = \frac{r}{1+r}$ 可得 $r = \frac{d}{1-d}$ 。将 $r = \frac{d}{1-d}$ 代入 $d = \frac{r}{1+r}$ 中，得 $d = \frac{\frac{d}{1-d}}{1 + \frac{d}{1-d}}$ 。化简得 $d = \frac{d}{1-d+d}$ ，即 $d = \frac{d}{1}$ 。因此， $d = 1$ 。

¹ 当 $d = 0$ 时， $r = 1$ ，此时 $d = 0$ 不满足 $0 < d < 1$ 的条件。
² 当 $d = 1$ 时， $r = 0$ ，此时 $d = 1$ 不满足 $0 < d < 1$ 的条件。
³ 当 $d = 1$ 时， $r = 0$ ，此时 $d = 1$ 不满足 $0 < d < 1$ 的条件。

BIBLIOGRAFI

Al-Qur ān al-Karīm

Mushaf Brunei Darussalam dan Terjemahannya, Pusat Da'wah Islamiah, cetakan pertama, 2014.

Buku-Buku Terbitan:

Rujukan Buku Bahasa Melayu:

Abdul Aziz Hussin. (1991). *Undang-Undang Jenayah di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Abd. Jalil Borham. (2002). *Penghantar Perundangan Islam*. Skudai, Johor Darul Ta'zim: Universiti Teknologi Malaysia.

Abdul Aziz bin Juned. (2003). *Fatwa Mufti Kerajaan Brunei*. (2nd ed.). Bandar Seri Begawan: Jabatan Mufti Kerajaan, Jabatan Perdana Menteri.

Adibah Abdul Rahim, Adawiah, Mariam Dzulkifli, Rohaiza Rokis. (2015). *Pengkid: Pengenalan, Punca dan Penyelesaian*. Malaysia: Jabatan Kemajuan Islam Malaysia.

Ali Abdul Halim Mahmud. (1993). *Wasa'il al-Tarbiyyah 'inda al-Ikhwan al-Muslimin: Dirasah Tahliyyah Tarikhiyyah*. Cet. 6.

Auni Haji Abdullah. (2000). *Hisbah dan Pentadbiran Negara*. Kuala Lumpur: IKDAS Sdn.Bhd.

Charles Issawi, MA., (1962). *Filsafat Islam Tentang Sejarah*. Mukti Ali (Terj.) Jakarta: Tintamas.

Iskandar, Tengku. (2000). *Kamus Dewan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Kamus Dewan. (4th ed.). (2007). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Kamus Undang-Undang. (2nd ed.). (2012). Selangor: SS Graphic Printer (M) Sdn. Bhd.

- Mahmood Azar Mohamed (2010). *Pengantar Psikologi: Satu Pengenalan Sasar kepada Jiwa dan Tingkah laku Manusia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mahmud Saedon, A. Athman. (1990). *Undang-Undang Keterangan Islam*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mahmud Saedon A. Athman. (2003). *Undang-undang Keterangan Islam*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Mat Saad, Abdul Rahman. (1993). *Undang-Undang Jenayah Islam: Jenayah Hudud*. Shah Alam: Hizbi.
- Mat Saad, Abdul Rahman. (2004). *Isu-Isu Dalam Masyarakat Islam Malaysia*. Kuala Lumpur: iBook Publication Sdn. Bhd.
- Mohd. Khairul Anwar Ismail. (2015). *Membongkar agenda perakuan LGBT di Malaysia*. Malaysia: JAKIM
- Md. Saleh Hj. Md. Hj. Ahmad, Abd. Karim Ali, Ridzwan Ahmad, Mohamad Aidi Abd. Rahman. (2006). *Hukum Islam Dan Budaya Tempatan*. Kuala Lumpur: Jabatan Riset dan Usul, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya.
- Mohammad Shariff bin Abu Samad (Dato') dan Asidah binti Mohd Ali (Datin). (2009). *Undang-Undang Jenayah di Malaysia*. Petaling Jaya: International Law Book Services.
- Paizah, Haji Ismail. (1991). *Undang-Undang Jenayah Islam*. Malaysia: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Sabitha Marican. (2006). *Penyelidikan Sains Sosial-Pendekatan Pragmatik*. selangor: Edu system Sdn. Bhd.
- Shafie Abu Bakar. (1991). *Metodologi Penyelidikan Untuk Kejuruteraan Dan Bidang-Bidang Berkaitan* (2nd ed.). Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Syariah dan Undang-Undang Suatu Perbandingan. (2004). Aini Masohah et.al (ed.). Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributioners Sdn. Bhd.

- Alahya Azizi. (2006). *Psikologi Sosial dalam Remaja* (2nd ed.). Bentong: PTS professional publishing Sdn.Bhd.
- Musuf al-Mardhawi. (2012). *Iri-iri Unggul Masyarakat Islam yang Kita Idamkan*. Mohammad Aini Alahaya (Terj.). Penerbitan Seribu Dinar
- Mulkifley Hamid, Ramli Md Salleh, Rahim Aman. (2007). *Linguistik Melayu*. Malaysia: Universiti Kebangsaan Malaysia.

Rujukan Buku Bahasa Ingris:

- A.P.A., American Psychiatric Assoc. (2000). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*. Edisi Keempat. American Psychiatric Assoc.
- Crews, G., Gillespie, G. (2004). *Brief History of Correction in America*. Dlm. Stankov, S. Gillespie, W. Crews, G. *Living in Crisis: A History of Correctional System With an Insider's View*. Westport CT: Greenhouse Press.
- English Peter Collin. (2007). *Kamus Profesional Edisi 5*.
- Frankena, w. k. (1973). *ethics*. Englewood cliffs, N.J: practice hall.
- Friedman, Lawrence Meir. (1994). *Total Justice*. Russel: Sage Foundation.
- Henry Campbell Black, M. A. (1979). *Black Law Dictionary*. (4th ed.). west publishing.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. Berkeley, California: University of California Press.
- Islamic Commercial Law Fikh al-Muamalat*. (2009). Malaysia: Leiz Reis Sdn. Bhd.
- Katz, G., Halamek, J. (2016). *Forensic Science Chemistry, Physics, Biology, and Engineering Introduction*. Germany: Wiley-VCH Verlag GmbH & Co.
- L'Abate, L. (1990). *Building Family Competence: Primary and Secondary Prevention Strategies*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publication, Inc.
- Lyle, D.P. (2004). *Working the Scene: Evidence Collection and Protection. 1st ed. Forensic for Dummies*. Indiana: Wiley Publishing Inc
- xford Advanced Learner's Dictionary*. (6th ed.). (2000). Oxford: University Press.

Raymond J. Corsini. (1999). *The Dictionary of Psychology*. Philadelphia: Psychology Press.

Saferstein, R. (2015). *Criminalistic: An Introduction to Forensic Science*. London: Pearson Education Limited

Rujukan Buku Bahasa Arab:

Abu Ghuddah, 'Abd alesattar. (1992). *Buhus Fi al-Fiḥ al-Tibb wa al-Sihhat nasiyyah Min Manḥur Islamiy*. Beirut: Dar al-ʿAḥsa.

'Abdul Mun'im, al-Bahi. (1965). *Min Turuḥ al-Ithbat fi al-Syariat wa fi al-ḥanun*. Mesir: Dar al-ḥikr al-ʿArabi.

Ahmad ḥathi, Bahansi. (1962). *Naḥariah al-Ithbat*. Mesir: al-ʿArabiyah li al-ḥibaah.

Ahmad bin Idris, al-ḥurafi. (t.t). *al-Furuḥ* Jil.. 2. Beirut: Dar al-ḥa'rifah.

Al-ʿAsḥalani, Ahmad bin Ali bin Hijr. (1993). *Fath al-Bari*. Beirut: Dar al-ḥikr.

Al-ʿAsḥalani, al-ḥafiz Ahmad bin Ali bin Hajar. (2001). *Fath al-Bari bi Sharh Sahih al-Imam ḥbi ḥbd ḥllah Muhammad bin Isma'īl al-Bukhari*. Jil..10. al-ḥamad, Abd al-ḥadir Shaybah (muḥaḥiḥ). Saudi: Maktabah al-ḥMalik ḥahad al-ḥ ataniyyah.

Audah. (19ḥ0). *Tasyriḥ al-Jinaḥ al-Islami* . Jil.. 1. Beirut: Dar al-ḥkatib al-ʿArabi.

Al-ḥurhani, Muhammad Hisyam. (19ḥ5). *Sadd al-Dharaḥ fi al Syariḥah al-Islamiyyah*. Beirut: Matba'ah al-ḥRayhani.

Al-ḥurnu, Muhammad Sidḥi bin Ahmad. (19ḥ2). *al-Wajiḥ FI ḥddah ḥawaid al-Fiḥ al-Kulliyah*. Riyadh: Mu'assasat al-ḥRisalah.

Dan ar-ḥRazi. (1930). *al-Mahsul*. Juz.2. Kaherah.

Al-ḥayumi. (2013). *al-Misbah al-Munir*. Cairo: Dar al-ḥHadith.

Al-ḥhazali. (1322H). *al-Mustasfa*. Juz.1. Kaherah

Al-ḥhazali, Abu Hamid Muhammad. (19ḥ0). *Ihya Ulum al-Din*. Jil. 2. Beirut: Dar al-ḥ Rasyad al-ḥHadithah.

- Al-Haitami, Ibn Hajar. (t.t). *al-awajir an I'tiraf al-Kabair*. al-Rahman, Abd al-Latif Hassan 'Abd (penyunting).Beirut: Dar al-Kotob al-Ilmiyah.
- Harith Sulayman al-Hariri. (1995). *al-Mu'jam al-Manuni*. Beirut: Maktabah Lubnan
- Ibn Qaris. (1969). *Mu'jam al-Ma'ayis al-Ughat*. Jil. 1. Mesir: Maktabah al-Babi al-Halabi.
- Ibn Hajar As-Salani. (1906). *Fath al-Bari Syarh Sahih al-Bukhari*. Jil. 10. Kaherah: Dar al-Riyan.
- Ibn Qayyim al-Jawziyyah. (1961). *al-Turuq al-Hukmiyyah fi Siyasah al-Syar'iyyah*. Kaherah: Mu'assasat al-Arabiyyah.
- Ibnu Qudamah. (t.t). Al-Mughniy. Juz II. Beirut: Dar al-Kitab al-Arabiyy
- Ibrahim, al-Jamal. (1990). *al-Khatabah al-Muasarah*. Kaherah: Maktabah al-Iman.
- Ibnu Hayyan, Andalusi. (1993). *al-Bahr al-Muhith Fi at-tafsir*. Jil 3. Beirut: Dar al-Kutub al-Ilmiyyah.
- Ibnu Qayyim, al-Jawziyyah (1996). *al-Turuq al-Hukmiyyah fi al-Siyasah al-Syar'iyyah*. Beirut: Dar al-Kutub al-Ilmiyyah.
- Jad al-Haq, 'Ali Jad al-Haq (1991M). *al-Fi'ih al-Islami, Nasy'atuh wa Tatawwaruh*. Kahera: Dar al-Syabab.
- Al-Jaziri, Abdurrahman. (2004). *al-Fi'ih a'la Ma'ahib al-Rba'ah*, Juz I. Beirut: Dar Al-Ikr
- Al-Imrani al-Hamani, Abu Hussin Qahya. (2000). *al-Bayan Fi Ma'hab al-Imam al-Syafie*. Jil. 12. Qasim Muhammad an-Nuri. Dar al-minhaj.
- Al-Mawardi. (1996). *al-ahkam al-Sultaniyah*. Beirut: Dar al-Ikr.
- Al-Mawardi. (2006). *al-ahkam al-Sultaniyah*. Kaherah: Dar al-Hadis.
- Muhammad, Mahmud Hasyim. (1900). *Kitab al-ada'wa Ni'am al-Ithbat fi al-Fi'ih al-Islami wa n'imah al-Was'iyyah*. Riyadh: Jameah al-Malik al-Saud.
- Muhammad Salam Madkur. (1964). *al-ada fi al-Islam*. Jil.4. Mesir: Dar al-ahdah

- Al-Munawi, Qaid. (2003). *Faidhul al-Qadir*. Cet 2. Jil 7. Beirut: Darul fikr
- Mustafa, Ahmad Qarā. (196). *al-Madkhal al-Fiḥ al-Qm*. Damsyi Matbaah Turbin.
- Qadwi Ali, Ahmad. (1991). *al-Qawa'id al-Fiḥiyyah Mafhumuha, Nashatuha, Tatawwuruha, Dirasatuha Muallifatiha, Qdallatuha, Muhimmatuha, TatbuQatuha* . Damascus: Dar al-Qalam.
- Qadwi Ali, Ahmad. (1994). *al-Qawaid al- Fiḥiyyah*. Damascus: Dar al-Qalam
- Al-Ramli. (193). *Nihayat al-Muhtaj*. Jil. Mesir: Mustafa al-Babi al-Halabi.
- Sayyid Sabiq (1999). *Fiḥ al-Sunnah*. Jil. 3. Kaherah: Dar al-Fath lil-'Ilam Al-'Arabi.
- Al-Shafi'i. (196). *al-Umm*. Bab al-Syahadat. Jil. 7. t.tp.
- Al-Shirbini. (1997). *Mughni al-Muhtaj*. Jil.4. Beirut: Dar al-Ma'rifah.
- Al-Syaukani. (192). *Nail al-Qutar Sharh al- MuntaQal al-akhbar*. Cairo: Matb'ah Mustafa al-Halabi.
- Qahbah, al-Quhaili. (199). *al-Fiḥ al-Islami wa adilatuh*. Jil. 6. Dimashq Dar Qikr.
- Qahbah, al-Quhaili. (196). *Usul al-Fiḥ al-Islami*. Damsyik: Dar al-Qikr.

النووي. (1929). المنهاج شرح صحيح مسلم النووي. المصرية: د.ن.
 أبي داود، العلامة أبي طالب محمد شمس . (1969م). عون المعبود شرح سنن أبي داود. عبد الرحمن محمد عثمان (محقق). المدينة المنورة: محمد عبد المحسن.
 مسلم بن الحجاج. (2006/1427). صحيح مسلم. نظر بن محمد الفاريابي أبو قتيبة (محقق). د.م: دار طيبة.

Qurnal dan Artikel:

- Abdul Mohaimin, Qoordin Ayus. (201). *Penyatuan Syariah dan Undang-Undang: Ke Arah Penyempurnaan Qegara Qikir*. *Qr-Qaiz*, 2(Qo.1). Brunei: UQISSA.
- Adibah Abd Rahim., Mariam Adawiah, Dzulkifli, Rohaiza Rokis. (2017). *Persepsi Masyarakat Terhadap Pengkid di Malaysia*. *Jurnal of QdQanced Qesearch in*

Social and Behavioral sciences, 6(1) 91-104 ISSN: 2462-1951, International Islamic University Malaysia (IIUM).

- Ahmad, Abu Umar Faruq, Asmani Poor Mohammad, Shahed A.K.M. (2010). Shari'ah Maqam and their implication on Modern financial transaction. *Journal of Islamic Economic, Banking and Finance (JI-DBF)*, DBID 25-4343-6, vol. 6.
- Ahmad Syukran Baharuddin, An Abdul Attah Ismail, Lukman Abdul Mutalib, Muhammad Hazim Ahmad, Badlihisam Mohd Asir, Mohamad Amir An Harun. (2019). Tinjauan Awal Terhadap Modul Teras Cih Forensik Bagi Kegunaan Pegawai-Pegawai Syariah Di Malaysia. *UM-INTERNATIONAL Journal of Islamic and Iqbaliti Studies*, vol. 6 2(2)
- Ainul Bashirah Bt Ismail, Zuliza Bt Mohd Kursin, Mat Poor Mat Ain. (2012). Kesalahan Khalwat dan Perbuatan Tidak Sopan dan Hukumannya Menurut Islam. *Jurnal Hadhari*. UKM Bangi: Malaysia.
- Bieber. (1969). Homosexuality. *American Journal of Nursing*, 69.
- Brown, K. ., Ryan, R.M., Creswell, J.D. (2007). Mindfulness: Theoretical Foundations and Evidence for Its Salutary Effects. *Psychological Inquiry*, 18
- Golden, C. (1977). Diversity and Variability in Women's Sexual Identities. In Boston Lesbian Psychologies Collective (ed.). *Lesbian Psychologies: Identities and challenges*. Urbana: University of Illinois Press.
- Khairul Hamimah bin Mohammad Jodi, Poor Hafizah binti Mohd Haridi. (2010). Cabaran dan Pendekatan Dakwah Golongan LGBT: Satu Kajian di Pertubuhan Usrah Citrah. R. Siren (ed.). *Pembangunan Insan Kamil Dalam Mendejani Era Milenia*. Kuala Lumpur: Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya.
- Latham, K. ., Miller, J. J. (2019). DNA Recovery and Analysis from Skeletal Material in Modern Forensic Contexts. *Forensic Sciences Research*, 4(1).
- Low, . . (2009). Malaysia Youth Sexuality: Issues and Challenges. *Journal of Health and Translational Medicine*, 12(1),3-14. ISSN: 1-23-7339.
- Mahfudzah Mohammad. (2015). Lesbian, Gay, Biseksual dan Transgender: Perspektif

Undang-undang Jenayah Syariah. *JUUM*, 19.

- Corasiah binti Haji Amal, Saleha binti Haji Abu Salim (2016). *Tumbuh dan Pengkid dalam Perintah Kanun Hukuman Jenayah Syariah, 2013: Satu Tinjauan Awal*. UNISS Press.
- Perry S., H. (2009). The Meanings And Manifestations of Religion And Spirituality Among Lesbian, Gay, Bisexual And Transgender Adults. *Journal of Adult Development*, 16(4).
- Rahayu, Ida Athman, Muhammad. (2011). Lelaki Berpakaian Seperti Perempuan: Antara Gender Identity Disorder, Undang-Undang Syariah Dan Perlembagaan Malaysia dalam Islamic Heritage Leads the Transformation of the Ummah. *3rd International Islamic Heritage Conference 2011 3rd ISH 2011*
- Ramlee Saad, Mulfakar. (2015). Pembuktian Dalam Kes Jenayah Syariah Malaysia: Isu Dan Penyelesaian. *KAU*. 27(1).
- Resario M., Schrimshaw S., Hunter J., Levy Warren A. (2009). The Comingout Process of Young Lesbian and Bisexual Women. *Article Sex Behavior*. 39(1): 34-49.
- Rokiah Ismail. (2002). Kawalan Sosial Dan Pelbagai Dimensi fungsinya Dalam Strategi Menangani Jenayah Dan Delinkuensi Di Malaysia, dalam Rahimah Abd. Aziz, M Mohamed Yusoff Ismail (eds.). *Masyarakat, Budaya dan Perubahan*. Universiti Kebangsaan Malaysia
- Ruzman Md Nor. (2007). Pembuktian Dalam Kes Harta Sepencarian Di Mahkamah Syariah di Malaysia. *Jurnal Syariah*, 29(42).
- Sheikh Abdul Qadir, al-Mandili. (2013). Penawar Bagi Hati. *Jurnal of Fikar*, 14.
- Siti Sara binti Haji Ahmad, Nurairatul Akiah binti DSS Haji Rajid. (2010). Konsep *Wasatiyyah* Dalam Falsafah Melayu Islam Beraja (MIB). *Ar-Ranir*, vol 1 no (2).
- Sophie, J. (1951-1966). Acritical examination of stage theories of lesbian identity development. *Journal of Homosexuality*, 12.

Wenmei Wong. (2012). Islam, Sexuality and The Marginal Positioning of *Pengkid* and Their Girlfriends in Malaysia. *Journal of Lesbian Studies*. 16(4):435-448
DOI: 10.1080/1094160.2012.681267

Chooriyati Shu Mohd, Intan Hashimah, Mohd Hashim. (2015). Hubungan Interpersonal Golongan '*Pengkid*' Di Malaysia. *Jurnal Pembangunan Sosial*, Jil 1

Muraidah Abdullah, Che Arrina Sa'ari, Lee Mei Chang. (2014). Transgenderisme di Malaysia: Pelan Bimbingan Kembali Kepada Citra. *Jfkar*, 20(2), 304. doi:279322.

Mulfakar, Ramlee, & Mohd Hashim, Mohd Kamal. (2005). Kesalahan Rogol dan Sumbang Mahram dari Sudut Pembuktian dan Hukumannya Menurut Undang-undang Islam IKIM. *Law Journal*, 9: 1.

Pajian Ilmiah:

Hajah Saadiah, Haji Tamit. (t.th). *Pentadbiran Undang-undang Islam di Negara Brunei Darussalam* Akademi Pengajian Brunei: Universiti Brunei Darussalam.

Hardiyatie binti Kahar. (2017). *Analisa Ikrar di bawah Perintah Keterangan Mahkamah Syariah, 2001: Ke arah Penguatkuasaan Perintah Kanun Hukuman Jenayah Syariah, 2013* Tesis Sarjana, Brunei: Universiti Islam Sultan Sharif Ali (UISA).

Mohd Afizul Hakim, Bakarim (2017). *Hukuman Pemulihan dan Pelaksanaannya Dalam perundangan Islam di negeri Johor* Universiti Teknologi Malaysia.

Mora Hendon & Aezah binti Rusdie Ali & Aedidz. (2011). *Unfolding the Lesbianism Orientation Development Amongst Selected Pengkid Malays* Tesis Ph.D. Malaysia, Universiti Putra Malaysia (UPM).

Rohayati Sapei (2007). *Darjah Pembuktian Dalam Kes Jenayah: Satu Kajian Perbandingan Antara Undang-undang Islam dan Akta keterangan 1950* Tesis Sarjana, Syariah dan Undang-Undang, Universiti Malaya.

Shafi'i Abdul Azeez, B. (2012). *The Punishment of Homosexuality in Islamic Contemporary World: Malaysia, Iran, Pakistan and Saudi Arabia As A Case Study* Tesis Sarjana. International Islamic University of Malaysia.

Suhaimi Haji Gemok (2010). *Penguatkuasaan Kesalahan Jenayah Syariah Islam di Brunei Darussalam* Tesis Sarjana Akademi Pengajian Islam, Jabatan Syariah dan Undang-Undang, Universiti Malaya.

Temuan bual:

Dk Norleilawati binti Pg Hj Md Salleh, Pegawai Ugama, Bahagian Penguatkuasa Agama pada 2^{hb} Mei 2019.

Hajah Noraini binti Haji Matassim, Timbalan Pendakwa Syarie pada 5^{hb} September 2019.

Kartini binti Hj Abdullah, Pegawai Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah pada 1^{hb} Mei 2019.

Nordiana Hayati binti Haji Awang, Pegawai Perundangan, Unit Perundangan, Kementerian Hal Ehwal Ugama (KHU) pada 15^{hb} April 2019.

Internet:

Adibah Rahim, Mariam Adawiah Dzulkifl Rokis Rohaiza. (2017). *Persepsi Masyarakat Terhadap Pengkid di Malaysia. Journal of advanced research in social and behavioral sciences.* Diperolehi daripada www.akademiabaru.com/arsbs.html

Anabelle Liang. (2019). *Brunei's Controversial New Shariah Laws are Now in Effect.* The Associated Press. Diperolehi daripada <https://thediplomat.com/2019/04/bruneis-controversial-new-shariah-laws-are-now-in-effect/> pada April 30, 2019

Audrey Dermawan. (29 Oktober 2019). *Jumlah Golongan Homoseksual, Transgender Meningkatkan Setiap Tahun. BH ONLINE* Diperolehi pada Januari 24, 2020, daripada

<https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2019/10/491972/bilangan-gay-transgender-semakin-meningkat-jakim>.

BBC News. (2019). *Brunei says counter-offensive Sharia law aimed at re-entrenching*. Diperolehi pada April 30, 2019, daripada <https://www.bbc.com/news/world-asia-47906070>

Kanun Hukuman Jenayah (Penggalaan) Bab 377 mengenai *unnatural offences*, daripada <http://www.agc.gov.bn/AGC/20Images/1/1B/pdf/Cap22.pdf>

Mohd. Afizul Hakim Bakarim, Asrul Hisyam dan Muhammad. (2017) *Kesalahan lelaki Berlagak Seperti Perempuan Keberkesanan Undang-Undang Jenayah Syariah Di Jhr. Jurnal Undang-undang Malaysia*, (1), 143-153. Diperolehi pada Februari 25, 2019, daripada <http://myjms.mohe.gov.my/index.php/kanun/article/view/435>

Mohd Azhar bin Abdullah. (2015). *Konseptual Kesusilaan di Malaysia: Satu Sorotan Menurut Perspektif Perundangan*. Journal of Asian Islamic Higher Institution (JAIHI) Vol. 1, Issue 1.

Mohd Izzat Amsyar, Muhammad Syahlan Shafie, Hisham Hanapi, Fareed Mohd Hassan. (2019). *Salah satu BT Dalam Perundangan Malaysia: Undang-Undang Sebagai Mekanisme Pembenterasan dan Kawalan*. Journal of Advanced Research in Social and Behavioural Sciences. 2462-1951. Diperolehi daripada www.akademiabaru.com/arsbs.html

National Legal Service Authority of India and others, writ Petition (Civil) No. 400 of 2012, India: Supreme Court, 15 April 2014. Diperolehi pada Julai 20, 2020, daripada <https://www.refworld.org/cases,IND/SC,5356279d4.html>,

Porazlita, M. S. (2012). *Menyedarkan Umat Islam Dalam BT*. Diperolehi pada Jun 2, 2019, daripada <http://www.suhakam.org.my/wp-content/uploads/2013/12/Menyedarkan-umat-Islam-dalam-BT.pdf>

Shaarani Ismail. (2019, Oktober 15). *Masyarakat Perlu Bantu BT Kembali Ke Pangkal Jalan*. Diperolehi pada Ogos 2, 2019, daripada Berita Harian online: <https://www.bharian.com.my/rencana/agama/2019/10/46345/masyarakat-perlu-bantu-bt-kembali-ke-pangkal-jalan>

Tun Abdul Hamid Mohamad. (2014, Januari 7). *Pelaksanaan Hudud Di Brunei: Perbezaan Di Antara Brunei Dan Malaysia* [Bhg □]. Diperolehi daripada <https://tunabdulhamid.me/2014/01/pelaksanaan-hudud-di-brunei-perbezaan-di-antara-brunei-dan-malaysia/>

United Nation Office for the High Commissioner for Human Right (OHCHR). (2011). Report of The United Nations High Commissioner for Human Rights. Geneva. Diperolehi daripada <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/19session/A.HRC.19.41-english.pdf> pada 12gos 12, 2019.

Usrin Junaidi. (2019). Bersepadu Tangani Isu Sosial, Pengangguran. Brunei: Media Permata. Diperolehi daripada <https://mediapermata.com.bn/bersepadu-tangani-isu-sosial-pengangguran-pada-Julai-17-2020>.

Akhbar:

Anabelle Liang. (2019). *Brunei's Controversial New Shariah Laws are Now in Effect*. The Associated Press.

Anita M. Weiss. (1994). *Challenges for Muslim Women in a Postmodern World*. Akhbar S Ahmed dan Hasting Donnan, *Islam, Globalisation and Postmodernity*. London: Routledge

Shaarani Ismail. (15 Oktober 2019). *Masyarakat Perlu Bantu 5G Ke Pangkal Jalan*. Berita Harian.

Siti Muslihat, Haji Salleh. (2013). *Aksanakan Undang-undang Berasaskan Al-Qur'an dan Sunnah*. Brunei: Pelita Brunei.

Usrin Junaidi. (2019). *Bersepadu Tangani Isu Sosial, Pengangguran*. Brunei: Media Permata

Kertas Kerja:

Awang Haji Mohd Serudin, Haji Timbang. (2016). Hak Asasi Manusia dari Perspektif Islam. Kertas Tema SPM MABIMS 2016. Brunei.

Azizah binti Mat Rashid, Nor 'Adha binti Abdul Hamid, Noor Syahida Abd. Rahman, Norul Huda binti Bakar. (2015). Pendekatan Dakwah Dalam Pelaksanaan Undang-Undang: Kajian Terhadap Kesalahan Berkaitan Akhlak Di Selangor. Seminar Antarabangsa Akidah, Dakwah dan Syariah 2015.

Mahmud Saedon, A. Athman. (1995). Ke Arah Mengemaskinkan Mahkamah Syariah di Brunei Darussalam. Kertas Kerja Seminar Sistem Kehakiman Syaria'. Negara Brunei Darussalam.